

מירוק לכחול

150 חיילים צעירים, נרגשים וחדורי מוטיבציה, הם פרי ראשון של יישום חוק סוהרי חובה, המביא אל בין כותלי שבעה בתי כלא של אסירים ביטחוניים וליחידות "נחשון" ו"מצדה" טירונים וחיילים העוברים לשורות שב"ס

יום של חג וחלום שמתגשם

דמעה נקוותה בעינה של דוריס: "זהו מאמץ שנמשך כבר כמה חודשים. סוף סוף התגשם החלום". החיילים קיבלו הסבר קצר על שב"ס, עברו בדיקות רפואיות, צילום ו...גולת הכותרת - קיבלו את תעודת 'סוהר חובה' בשב"ס. התלהבות רבה ניכרה על פניהם כאשר הגיעו בקבוצות לבקו"ם המאולתר שארגנה מחלקת לוגיסטיקה בתוך בסיס הציוד המרכזי: שורות שורות סודרו להם תיקים אישיים (תחליפי קיטבג) גדולים, מלאים בכל הציוד לו נדרש הסוהר: מדים כחולים

וברתימת סגן שר הביטחון, זאב בוים, וסגן השר לביטחון הפנים, יעקב אדרי - עבר והתקבל בממשלה ובכנסת חוק סוהרי חובה.

הליך קליטה מפנק

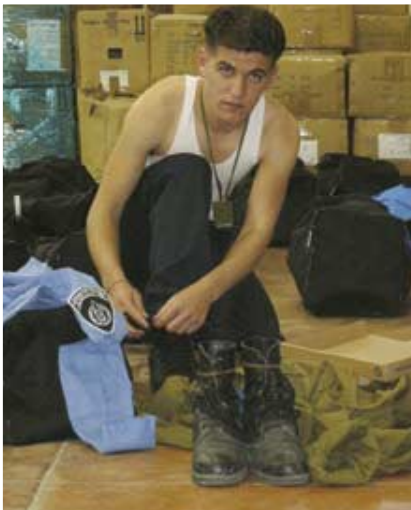
אפילו זקני הכנסת אינם זוכרים מתי נשבר כזה שיא: העברת חוק תוך 10 ימי עבודה. קצין המשטרה הצבאית תת-אלוף מיקי בראל נרתם אף הוא למאמץ, ועסק באיתור שדרת החיילים שתאים להעברה לשורות בתי הסוהר.

מאת: ר/כ ניקול אנגלנדר-אלמליח

זקני שב"ס שפשו את עיניהם והביטו בהשתאות בימניה של הנכדים והילדים - "סוהר חובה!"

הייתם מאמינים שמתגייס צעיר, המיועד לשירות הביטחון, יקבל לידי מנילה (טופס בחירת מקום השירות) בה מוצע לו להתגייס לשירות בתי הסוהר?

היה זה בהחלט יום חג, חלום שהפך למציאות.

בדיוק במידה הנכונה, נעלי ספורט חדשות ואפילו תג שמי אישי. החיילים - אופס, סליחה... הסוהרים החדשים, נרגשים מן היחס האישי ומקבלת הפנים החמה והנעימה של מחלקת כוח אדם ולוגיסטיקה, נשמעו אומרים זה לזה: "בשב"ס יותר טוב ממה שחשבנו".

לבושים במדים החדשים ושבעי רצון, הם מתפנים לשיחת הטלפון הראשונה: "אימא, התגייסתי לשב"ס!" הבזק המצלמות של נציגי התקשורת, שליוו את אירועי היום, הוסיף נופך חיגי לאירוע.

החיילים שירדו מן האוטובוסים נראו מתלהבים, מחייכים ומלאי שמחה. ניתן היה לראות את הברק בעיניים ואת המוטיבציה. כל 150 החיילים הגיעו מתוך בחירה חופשית. כולם ביקשו להיות החיילים הראשונים בתולדות המדינה אשר יעבדו, במסגרת שירות החובה שלהם, מול אסירים ביטחוניים במתקני שב"ס.

סגל שירות בתי הסוהר לבש חג ונראה כחתן המחכה לכלתו. כלל המערך נרתם והתכונן: גנימ דוריס מני וצוות לשכת הגיוס, מתגובר, המתין במקום וקלט את החיילים לשיחה ראשונית.

לראשונה בתולדות שב"ס, הגיעו אוטובוסים מלאים בחיילים לרחבת החנייה של נציבות שב"ס ברמלה. מן האוטובוסים ירדו נרגשים כ-150 חיילים ירוקי מדים. טירונים צעירים, רבי"טים וסמלים. הם באו מ"מגידו", מקורס מטפלי עצורים ומיחידת המעברים. חיוביהם המבוששים של הבחורים הצעירים, כשהם צועדים לעבר בית מורשת, מילאו את הלב בגאווה.

עם קבלת ההחלטה על מעבר כלא "מגידו" לידי שב"ס, עלתה סוגיית גיוס חיילי הכלא לשירות בתי הסוהר. לאחר מאמץ ממושך של הנציב

"אני רואה בגיוס של החיילים הסדירים את שדרת השרות לשנים הבאות", כך אמר נציב שבי"ס, רב גונדר יעקב גנות, לסגל הפיקוד הבכיר, בכינוס בו עמד על חשיבות הגיוס של החיילים ותיאר את הציפיות לגבי השתלבותם בתפקידי הביטחון בבתי הכלא. "אנו נפתח בפני החיילים מגוון של אתגרים ותפקידים בתחומי המודיעין,

מיום המעבר, ולשוב לשרת בצה"ל. תנאי השכר והתנאים הנלווים של החיילים יישמרו כמות שהם ואף יושפרו. שירות החובה של החיילים יתבצע בשבעה מתקני כליאה ביטחוניים בלבד: 'מגידו', 'גלבוע', 'דמון', 'השרון', 'שקמה', 'רמון' ו'נפחא'. יתכן שמספר חיילים ישרתו גם ביחידות 'נחשון' ו'מצדה'.

תנאים משופרים

חוק גיוס חיילים בשרות סדיר לשרות בתי הסוהר התקבל בכנסת בראשית 2005. על מנת לעגן את זכויות החיילים, נחתמה אמנה בין צה"ל לשבי"ס, בה נקבע בין השאר, כי הגיוס לשבי"ס יהיה בהתנדבות בלבד. בנוסף, רשאי חייל שעבר לשרות שבי"ס לחזור בו מהחלטתו תוך 3 חודשים

בעבר עבדתי במחסום "ארז", וכולם אמרו לי שכדאי לי לצאת משם. אני חשבת לעצמי שאם לא אהיה שם - מי כן יהיה? ידעתי שאם אשאר - אני זה שיוכל למנוע את הפיגוע הבא. כך גם בשבי"ס: מי ישמור על אזרחי המדינה אם אנו לא נעמוד מול עבריינים, רוצחים אלימים או מחבלים!!

הפך עולמות

"הפכתי עולמות כדי להגיע לשבי"ס", כך אומר יואב וייספלנר, חייל בן 20 מהישוב צורן. יואב שירת במשך כשנה וחצי במחסום "ארז", ובחודש מרס השנה החליט לעבור לשרות שבי"ס.

איך הרגשת בקורס סוהרי החובה?
הקורס היה די קשה מבחינת המשמעת. אני כבר לא טירון, כך שהמשמעת הנוקשה והלימוד הרב הקשו עלי, אך ברורה לי חשיבותם. הקורס עצמו היה מרתק. המדריכים העבירו את החומר בצורה מאוד מעניינת ומקצועית, ופתחו בפנינו עולם חדש ומאתגר. התנאים היו מצוינים וכך גם היחס של הסגל - לא מסתכלים עליך מלמעלה. אני מאוד מרוצה מהסגל הפיקודי - הרגשתי שלכל שאלה יש מענה, הן במישור המקצועי והן במישור האישי.

מה הביא אותך להתגייס לשבי"ס?

חברים שלי, שהתגייסו כמה שבועות לפניי, היו מאוד מרוצים. שבוע לפני שהתחלתי בבירורים, ראיתי בטלוויזיה כתבה על העברת כלא "מגידו" לשבי"ס. התחלתי בסבב טלפונים, שהיה מתיש מאוד, עד שבסופו של דבר הגעתי לאודליה. נדרשו זמן רב ולא מעט מאמץ עד שצה"ל הסכים לשחרר אותי, כי הייתי בחיל כללי ולא במשטרה צבאית.

חייל ש"הפך תקליט" מחליט לפתוח בקריירה חדשה?

למרות שסידור העבודה שלי בשרות היה מצוין - שבוע בבית, שבוע בבסיס - הגעתי לשבי"ס למען העתיד שלי. נשאר לי שנה וחמישה חודשים לשרות, ולפני הצבא התנדבתי למשטרה. למעשה, תחום הכליאה מאוד מעניין אותי. התפקידים שבהם יכולים הסוהרים לעסוק הם ממש מרתקים בעיניי, עד כדי כך שבעתיד אני שואף לעבוד בשבי"ס. אני מכיר אנשים שעבדו בשבי"ס, ולמדתי מהם שזו עבודה קשה אך מספקת. לצערי, במסגרת שרות החובה לא אעבוד ישירות מול אסירים.

ומה אומרים ההורים?
אבא שלי התנגד בהתחלה למעבר שלי לשבי"ס, הוא חשב שהתפקיד קשה מדי בשבילי. היום הוא דווקא תומך בהחלטתי. אימי תמכה בי מההתחלה. כמוכן שכמו כל אימא היא דואגת, אך מעדיפה שאעבוד עם ביטחוניים בשבי"ס מאשר בשטחים.

איפה אתה רואה את עצמך בעוד 3 שנים?

בשבי"ס. בעבודה מסודרת שתאפשר לי להתפרנס בכבוד, אחרי שאנוח קצת בטיול מחוץ לחוף בארה"ב. אני מאוד שמח שהגעתי לפה ומקווה שיעבירו אותי לשרת באזור מגורי בהקדם.

האם יש איזושהי אידיאולוגיה מאחורי הרצון שלך לעסוק בתחום הכליאה?

האפשרות להתגייס לשב"ס בתום השירות הצבאי.

תג"ד זוסמן, מכיר מקרוב את הטיפול בשוטרי החובה ועשה רבות למען שיפור ההטבות עבורם, על מנת שלצעירים, המחזיקים במנילה, יהא קל להחליט: "עלינו להיות אטרקטיביים ומאתגרים יותר - לעומת האחרים".

לראשונה - קורס סוהרי חובה

שלושה ימים לאחר החגיגות, החלו ראשוני המתגייסים את קורס סוהרי החובה בבית הספר להדרכה של שב"ס. תכנית קורס הסוהרים של השירות גובשה במיוחד עבורם. לראשונה הוגדר

הביטחון והתפקידים המיוחדים, סיכם את דבריו למפקדים.

"נעשה הכל כדי שהסוהרים הצעירים יזכו בסל הרווחה ובתנאי השרות הטובים ביותר, שיהיו גבוהים ואיכותיים בהשוואה לתנאים במשטרת ישראל ובצה"ל", כך אמר תג"ד יצחק זוסמן, ראש מינהל משאבי אנוש, בעת קבלת החיילים. כחלק משיפור סל הרווחה יקבלו החיילים נסיעה חינם בתחבורה הציבורית (גם ללא מדים), רשיון נהיגה משטרתית, רשיון לנשיאת אקדח, ואקדח שרות - בתום שלושה חודשים. כמו כן, הם יהיו זכאים לקורסים מקצועיים, לשילוב במשמרות הביטחון (שעות עבודה) ולמתאימים מביניהם תינתן

הקורס כ"סוהרי חובה", וכלל אוריינטציה לשב"ס, תרגילים מעשיים, סיורים במתקני שב"ס, אימון כושר, קרב מגע, מטווחים, תרגילי פריצה לאגף ועוד. הקורסים נמשכו בין שבועיים לארבעה שבועות, בהתאם לרקע ולוותק של החיילים. בתום הקורס קיבלו הסוהרים הטריים את סיכת סוהר הביטחון המוכספת והנכספת. בסיום הקורס, עייפים אך גם מרוצים, הגיעו החיילים לבסיסהם החדשים. חלק נכבד מתוכם - 65 חיילים - חזר לכלא "מגידו". "קשה להאמין איזה שינוי עברו החיילים בקורס", מתפעל סגן גונדר שלום יעקב, סגן מפקד כלא "מגידו". "השינוי ניכר בעיקר בהתנהגותם - הם חזרו מלאי מוטיבציה והרגשת שייכות, מנסים להידמות לסוהרים וגאים מאוד במדים הכחולים שהם לובשים. פיקוד הכלא עושה כל שביכולתו כדי לשלב את החיילים. הם כבר חשים חלק אורגני של המשמרת ועובדים במשמרות של 24 x 48 כמו כל הסוהרים. ההוכחה להשתלבותם המוצלחת ניתנה בעת האירוע האחרון שהיה בכלא: הוכרז מצב חירום באגף 5 אליו הוזנקו מיד סוהרי החובה יחד עם לוחמי 'נחשון' ושאר יחידות הגוש. תפקודם היה לעילא ולעילא, יסודי ומקצועי, כסוהרים מקצועיים לכל דבר".

האישה שמאחורי החיילים

סג"ד אודליה אדרי

שרות בתי הסוהר זכה לא רק בחיילי הסדיר אלא גם ברכש איכותי הישר מהמשטרה הצבאית. על מערך החיילים החדשים בשב"ס הוצבה סגן גונדר אודליה אדרי, שגויסה לתפקיד ראש ענף אוכלוסיות מיוחדות. תפקידה האחרון של אודליה בצה"ל היה רמ"ד חוגרים במשטרה הצבאית. אודליה השתתפה, בין היתר, בהקמת כלא "עופר" ומחנה "קציעות". תפקידה החדש כולל טיפול בחיילים, בנות שרות לאומי, שרותים קבועים ומילואים של סוהרי שב"ס. אודליה אחראית על הטיפול בחיילים, מרגע הגיוס ועד השחרור, אשר כולל תיאום מול הצבא, תחומי רווחה ועוד.

"אני רואה בגיוס לשרות בתי הסוהר שליחות, וכבת לקצין שב"ס לשעבר זהו כבוד גדול עבורי להיות חלק ממשפחה מופלאה זו", כך אומרת סג"ד אודליה. "העבודה עם סוהרי הסדיר מהווה נדבך חשוב באופן קליטתם בשרות, ובעיקר המעקב אחר כל פרטי הפרטים והדקויות הקשורים בתנאי שרותם. החייל הסדיר בצה"ל עומד בפני סוגיות אשר אינן מוכרות בשרות הקבע, ועלינו לוודא שבעיות שיתעוררו - ייפתרו בזמן הקצר ביותר ולשביעות רצון החייל ומפקדיו כאחד. הבאתם של סוהרי החובה

אלינו פירושה הצעת השרות לקראת מימוש החזון של הפיכת שב"ס לרשות כליאה ממלכתית".

"הבאתה של קצינה איכותית, המכירה את מבני הצבא ובעיקר את מינהל הגיוס, היא תוספת מעולה ומשמעותית לשרות", אומר תג"ד זוסמן. "החזון שלי", אומרת אודליה, "הוא לצפות בגיוס שוטף של חיילים, ובעיקר לראות את חיוביהם במהלך העבודה בבתי הכלא".